

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/25/2023
Identifikačné číslo spisu: 1417212694
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1417212694.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti G. L., narodenú X. a Y. L., narodeného X., bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Bratislava, Vázovova 7/A, detí matky Q. L., narodenej X., t. č. bytom K., zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Danišovičovou, so sídlom Bratislava, Drieňová 1/D a otca M. L., narodeného X., bytom K., zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, so sídlom Bratislava, Košická 56, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava IV, so sídlom Bratislava, Hanulova 9/A, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, o odvolaní otca, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12CoP/35/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12CoP/35/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vec vedenú pod sp. zn. 12CoP/35/2023 podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Krajský súd v Trnave poukázal na § 3 ods. 5 písm. b) CMP v znení účinnom od 01. júna 2023 a § 396b CMP, pričom konštatoval, že k zavedeniu kauzálnej príslušnosti krajských súdov n a konanie o odvolaniach v rodinnoprávných veciach došlo zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov až od 01. júna 2023, avšak zo žiadneho ustanovenia uvedeného zákona nevyplýva, že došlo k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach.

2. Podľa § 5 CMP, súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na

rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

5. Podľa § 396b CMP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, príslušný na rozhodnutie podľa § 6 ods. 2 CMP, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave, posúdil dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Trnave s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas nie je dôvodný. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 04. októbra 2022 sp. zn. 13P/213/2017 určil výživné otca na maloleté deti a jeho povinnosť výživné zaplatiť, v časti návrh matky na určenie vyživovacej povinnosti otca zamietol, nenariadil výchovné opatrenie, matke a otcovi uložil povinnosť uhradiť trovy konania štátu a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

9. Voči tomuto rozsudku podal odvolanie otec, preto bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu, ktorý vo veci nerozhodol a po 01. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne, a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 08. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porovnaj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol., Civilný mimosporový poriadok, Komentár, 1. vydanie, Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 01. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, zatiaľ čo s účinnosťou od 01. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave a súčasne § 396b CMP ak intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici) a vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem vec vrátil na nové rozhodnutie o odvolaní.

16. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie zákonodarcom prezentovaného cieľa reformy súdnej mapy.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu vecí Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia, pričom daným rozhodnutím nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, ani k porušeniu princípu právnej istoty.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.